

Storken på Sparekassen

Vinderup Avis 30. maj 2000

Ingemann klarer sig fint i forslaget til ny salmebog.

Han får tre salmer med udover dem, vi finder i den nuværende salmebog.

Det minder mig om Vinderup. Jeg tror, det var i 1941. Jeg var ved at udforske verden og cyklede af sted en sommeraften - ikke til Rom eller Santiago de Compostella - mindre kan jo ikke gøre det i dag. Nej, jeg nøjedes med Vinderup Biograf. Det var hverken blød eller hård porno eller Morten Korch.

Nej, det var en film om Weyse. Alt husker jeg ikke, men det betog en så voldsomt, at man næsten ikke kunne få benene ned på jorden igen bagefter. Måske en læser eller to husker filmen og kan korrigere. Men jeg mener, at bl.a. Edith Oldrup stod på en hvid bro i et smukt anlæg og sang. Jeg tror, det netop var en af de nytilkomne salmer af B. S. Ingemann med melodi af Weyse. Edith Oldrup sang nemlig »Der står et slot i vesterled, tækket med gyldne skjolde«. Det må være derfor, man stadigvæk efter 60 år bliver bevæget og glad, næsten forbløffet, ved at synge den, så flot den er.

En anden Ingemann/Weyse, som ikke er i salmebogen, men som også blev sunget i filmen, var »Storken sidder på bondens tag, han ser over mark og enge«.

Nu må jeg vælge. Skal jeg følge Weyse og hans ulykkelige kærlighed i filmen »Jeg har elsket og levet«. Thi sådan var det jo, filmen hed. Eller skal jeg følge storken til dørs. Det sidste er i alle fald sæsonbestemt. Den ulykkelige kærlighed er helårs - desværre. Som han sagde til mig, en ældre præst, da han fyldte 70: Jeg er glad for min alder, der falder sådan en dejlig ro over det hele. Det andet. Det med ungdommen. Jamen, det var jo forfærdeligt!

Han tænkte bl.a. på den ulykkelige kærlighed, der, som han sagde, gør mange komplet kulrede for en tid. Storken ved man, hvad er, eller gør man?

Ja, Ingemann gør. Han er så positiv. Hør blot, hvad han siger i andet vers om, hvad der følger med storkens komme:

*Med majløv nu kommer skøn Valborgsdag,
nu sti er der pinseglans med sol over voven.*

Det kunne da nok slå en sekstenårig, der skulle cykle hjem alene, til at snøfte lidt op mod månen. Med Jeppe Aakjær, som ellers er den, der ved mest om storken og skriver så henførende om den, er der en anden sang. Hvem kender ikke:

*Han kammer med sommer,
han kommer med sol
til kløver og nikkende hvener.
Men pigen hun sømmer sin kjol'
i læ af de røde syrener,*

*han sænker sig ned på det mossede tag
og knebrer fra reden den udslagne dag
en højsommervise om Danmark.*

Når vi i Djeld skole sang om pigen i sin blommede kjol i læ af de røde syrener, blev lærer Sørensen ærgerlig på mig. Han vidste, at her kunne jeg ikke tage tonen ren og klar, fordi jeg fik tårer i øjnene og derfor ikke kunne læse ordentligt. Men det har jo så igen bevirket, at de røde syrener står højere end så meget andet i forsommertiden, også højere end pigen med den blommede kjol'. Sådan da.

Dog måske var det storken, der pressede tårer frem? Den havde vi nemlig visit af i Sevel. Den boede på Sparekassen, hvor mine forældre boede sammen med alle pengene.

Jeg tjente i Møgelvang, men kom hjem en gang imellem og fik lov at sove hjemme i skunken, så jeg kunne høre storken knebre. Der var kun tagsten mellem mig og den. »Velsignede fugl« tænkte man med Aakjær!

Jeg har selvfølgelig morderlig lyst til at citere hele sangen, men denne lille artikel forbyder det, eftersom jeg med sandheden i ære også skal vise en anden side af Aakjærs store kærlighed. Ingen roser uden torne, siger vi. Og ingen storke uden besvær, kunne vi føje til. Hør blot, hvad Aakjær kunne fortælle, når han var i sit ikke-poetiske hjørne.

I »Fra min bitte-tid« skriver han - her citeret efter udgave fra forlaget Hovedland 1987: »Da mit hjem lå så nær ved engene, havde vi ikke så sjældent storkerede på huset. Det var bare om foråret at slæbe et gammelt hjul op på taget, så var storkene der straks, så snart de kom til landet, men bevares, sikken et spektakel og slagsmål, inden det var blevet afgjort, hvem det elendige hjul skulle tilhøre. Det var en kamp i luften som af onde ånder, de tørnede sammen med vingerne og faldt ned på taget og knebrede, lange fjer røg ned fra rygningen, det var et helt feltslag af flyvemaskiner; mor og pigerne kom ud i bryggersdøren med slev i hånden og skreg op. Mor ville så gerne have talt fred, men hvordan skulle hun berolige de kamplystne fugle. Jeg kan dog ikke mindes, at nogen blev på pladsen som dræbte. De to sejrende begyndte straks at bygge rede af de underligste ting, ris og kvas og visne skræpper, og storkene var ikke nøjeregnende, det hændte, de tog mors vasktøj og slæbte op i reden, ja vore stunthoser. Var der en ting, der var blevet borte, så skulle man altid op og finde det i storkereden og sjældent forgæves. Engang havde de taget en piges kærestebreve, de var blæst ud af et vindue, det fyldte hele byen med sladder, da alle jo var oppe i storkereden og læse brevene. Kæresten slog op med pigen af den grund, så storken kan også sommetider blive en skæbne. Dette er jo alt sammen kun spøgefuldt, men mindre spøg blev det ud på sommeren, når ungerne begyndte at vokse, og storkefar kom slæbende hjem fra moserne med alenlange hugorme, som løb fra ham, eller som ungerne ikke rigtig havde fået tag i, når de skulle svælge dem. Vi knægte var ligefrem rædde for at komme hen i det gårdhjørne, hvor storken havde sin rede, for der kunne omkring ved møddingen rende 2-3 hvæsende hugorme, der ikke var gode at træde på for en bar fod. Bønderne tror nu - jeg ved ikke om med rette - at hugormene går lige igennem storken, forind, bagud, det er en almindelig antagelse? og mange ville ikke have storkerede på tagene, for det første på grund af hugormene, de slæbte hjem, for det andet for storkens uhelbredelige tyvagtighed. Men vi børn bad for storkene. Der var et mærkværdigt liv på den gård, der havde en storkerede på

bygningen. Jeg kom dog engang i fare, da jeg vovede mig op ad taget for at kigge i storkens rede, og han overfaldt mig med næb og klo«.

Storken på Sparekassen i Sevel blev en tid udvidet til et par, men der blev ikke nogen familie ud af det. Og det var vi da kede af. Dengang kendte vi mere til Aakjærs vidunderlige poesi end til hans barske prosa om ulemper ved den høje gæst. Nu er det hele på afstand - både storken og ungdommens uro. Hvad med præsten, der var glad for freden, der sænkede sig over det hele? Sommetider, når man i tv ser storken og andet fra fordums dage, kan man nok glæde sig over freden, men også savne fortidens uro i Sevel og Vinderup, selvom man måske måtte undvære freden for en kort tid. Sådan er livet!